

Olsztyn, 13 grudnia 2022 r.

PS-VII.431.1.4.2022

**Pan
Zbigniew Kudrzycki
Wójt Gminy Rozogi
ul. Wojciecha Kętrzyńskiego 22
12-114 Rozogi**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu Wójtowi treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Gminy w Rozogach, ul. Wojciecha Kętrzyńskiego 22, 12-114 Rozogi, NIP: 758-10-39-667, REGON: 000541003, w siedzibie jednostki kontrolowanej oraz na grobach i cmentarzach wojennych, położonych na terenie gminy.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska kierownicze pełnili:

- **Zbigniew Kudrzycki** – Wójt Gminy Rozogi, wybrany w wyniku wyborów w dniu 21 października 2018 r., urząd objął w dniu 19 listopada 2018 r.,
- **Monika Grudziądz:**
  - Zastępca Wójta Rozogi, powołana z dniem 10 sierpnia 2021 r. Zarządzeniem Nr 1.08.2021 Wójta Gminy Rozogi z dnia 10 sierpnia 2021 roku w sprawie powołania zastępcy Wójta Rozogi,
  - Sekretarz Gminy, zatrudniona z dniem 4 marca 2013 r. na podstawie umowy o pracę z dnia 4 marca 2013 r. na czas nieokreślony,
- **Wioletta Wierzbowska** – Skarbnik Gminy Rozogi, powołana na stanowisko z dniem 30 lipca 2020 r. Uchwałą Nr XXI/122/20 Rady Gminy Rozogi z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie powołania Skarbnika Gminy Rozogi,
- **Marzena Bogusława Dzierlatka** – kierownik obecnego Referatu Rozwoju, Gospodarki Przestrzennej, Ochrony Środowiska oraz Zamówień Publicznych w Urzędzie Gminy w Rozogach, na zajmowanym stanowisku od 1 lipca 2011 r., stanowisko powierzone pismem nr OK.2122.1.2011.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, samodzielne stanowisko pracy do spraw mniejszości narodowych i etnicznych, organizacji pozarządowych oraz kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w składzie:

- **Emilia Orzół** – starszy inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 16/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniącą funkcję przewodniczącego zespołu kontrolnego, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.859.2022 z dnia 18 października 2022 r.,

- **Jan Kosiorek** – starszy inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 31/2022 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, członek zespołu kontrolnego, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.858.2022 z dnia 18 października 2022 r.

[Dowód: akta kontroli str. 3-4]

Termin kontroli: od 26 października 2022 r. do 27 października 2022 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 5 (2022).

Przedmiot i zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: ocena realizacji powierzonego Gminie Rozogi zadania z zakresu administracji rządowej, dotyczącego obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych,
- okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2022 r. do dnia 26 października 2022 r.

Informacji i wyjaśnień kontrolującym udzielał:

- **Jan Kosiorek** – podinspektor do spraw ochrony środowiska, rolnictwa, leśnictwa oraz gospodarki nieruchomościami w Referacie Rozwoju, Gospodarki Przestrzennej, Ochrony Środowiska oraz Zamówień Publicznych w Urzędzie Gminy w Rozogach - pracownik realizujący bezpośrednio kontrolowane zadanie.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 z późn. zm.), oraz w związku z § 8 Porozumienia Nr PS-VII.5230.1.63.2022 zawartego w dniu 11 kwietnia 2022 r. pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Gminą Rozogi w sprawie powierzenia Gminie prowadzenia zadania z zakresu administracji rządowej, dotyczącego obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych (Dz. Urz. woj. warm.-maz. poz. 2945 z 24 czerwca 2022 r.).

Zadanie będące przedmiotem kontroli jednostka przyjęła w drodze Uchwały Nr X/73/99 Rady Gminy Rozogi z dnia 15 września 1999 r. w sprawie przyjęcia prowadzenia spraw z zakresu administracji rządowej, dotyczących utrzymywania grobów i cmentarzy wojennych. Na mocy tej Uchwały Wójt Gminy Rozogi w dniu 11 kwietnia 2022 r. zawarł z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim Porozumienie Nr PS-VII.5230.1.63.2022.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Urzędu Gminy w Rozogach ocenia się pozytywnie.

Pozytywnie oceniono:

- 1) dokumentację organizacyjną,
- 2) prowadzenie dokumentacji z aktami spraw bieżących (merytoryczną),
- 3) prowadzenie ewidencji grobów i cmentarzy wojennych,
- 4) wykorzystanie dotacji zgodnie z przeznaczeniem i terminem określonym w Porozumieniu,
- 5) prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej środków z dotacji,
- 6) opisanie dokumentów księgowych potwierdzających poniesione wydatki,
- 7) terminowość złożenia sprawozdania z realizacji kontrolowanego zadania,
- 8) prowadzenie nadzoru nad stanem grobów i cmentarzy wojennych,
- 9) prowadzenie prac o charakterze porządkowo-konserwacyjnym.

1. Dokumentacja organizacyjna

W okresie objętym kontrolą, zadanie wynikające z przedmiotu kontroli zostało przypisane do kompetencji Referatu Rozwoju, Gospodarki Przestrzennej, Ochrony Środowiska oraz Zamówień Publicznych. Wskazuje na to zapis w § 18 pkt 4 regulaminu organizacyjnego, stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 4.08.2021 Wójta Gminy Rozogi z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Gminy (ze zmianami). Zadanie ujęto w brzmieniu: „Prowadzenie zadań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych”. Referat Rozwoju, Gospodarki Przestrzennej, Ochrony Środowiska oraz Zamówień Publicznych podlega Wójtowi.

Obowiązki wynikające z powierzonego gminie zadania realizuje podinspektor na stanowisku do spraw ochrony środowiska, rolnictwa, leśnictwa oraz gospodarki nieruchomościami. Stanowisko podlega bezpośrednio kierownikowi Referatu. Kontrolowane zadanie wyszczególniono w zakresie czynności pracownika, podpisanym z datą 20 kwietnia 2015 r. - w części II Obowiązki, pkt 8: „Prowadzenie spraw związanych z miejscami pamięci narodowej, cmentarzami wojennymi i grobami”.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

2. 1. Prowadzona dokumentacja z aktami spraw bieżących (merytoryczna)

Na stanowisku pracy jest prowadzona teczka, którą oznaczono symbolem i hasłem z jednolitego rzeczowego wykazu akt: 7045 „Utrzymanie miejsc grzebalnych”. W teczce zgromadzono akta spraw bieżących związanych z utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych w okresie objętym kontrolą.

2. 2. Prowadzona ewidencja grobów i cmentarzy wojennych

Zbiór kart cmentarzy wojennych, w tym karty opracowane w 2009 r. przez Pracownię Badań i Dokumentacji Zabytków s.c. w Białymstoku oraz karty założone w 2020 r. według nowego wzoru, w związku z projektem Narodowego Instytutu Dziedzictwa pn. „Digitalizacja i udostępnienie cyfrowych dóbr kultury – zabytków oraz grobów i cmentarzy wojennych”, zgromadzony jest w teczce: 7041 „Ewidencja cmentarzy na terenie jednostki samorządu/Gmina Rozogi – cmentarnictwo wojenne” z kat. arch. akt „A”.

Według ewidencji grobów i cmentarzy wojennych, której jeden komplet jest w dyspozycji Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie ustalono, że na terenie kontrolowanej gminy zaewidencjonowano 12 obiektów z okresu I wojny światowej, z tego 11 jest położonych w obrębie dawnych cmentarzy ewangelickich.

Z kart ewidencyjnych wynika, że spośród wszystkich tych obiektów zachowały się jedynie następujące mogiły bądź kwatery wojenne:

1. kwatera wojenna z I wojny światowej na dawnym cmentarzu ewangelickim w Farynach,
2. mogiła zbiorowa z I wojny światowej na dawnym cmentarzu ewangelickim w Kowaliku,
3. mogiła wojenna z I wojny światowej przy drodze krajowej nr 53 w Rozogach,
4. kwatera wojenna z I wojny światowej na cmentarzu parafialnym w Rozogach.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami, pozostałe groby i mogiły wojenne nie zostały odnalezione w terenie. Znajdują się na dawnych cmentarzach ewangelickich, które są porośnięte krzewami oraz roślinnością zielną.

Karty o cmentarzach wojennych zawierają, w zależności od posiadanej wiedzy, m.in. takie informacje jak: nazwa gminy, powiatu, miejscowości, dawna nazwa miejscowości, położenie i opis lokalizacji obiektu, właściciel (zarządca) terenu, rodzaj obiektu, powierzchnia obiektu, numer i data wpisu do rejestru zabytków, okres historyczny, informacja o pochowanych, status (narodowość) pochowanych,

opis i stan zachowania obiektu, informacje dotyczące aktów wandalizmu, kradzieży, uszkodzeń, bibliografia (źródło danych).

Karty są aktualne i kompletne, określają współrzędne geograficzne ułatwiające lokalizację oraz obejmują dokumentację zdjęciową faktycznego miejsca spoczynku bądź, w przypadku nie odnalezienia śladów pochówku wojennego, zdjęcia samego cmentarza ewangelickiego. Zgodnie z dokumentacją zdjęciową, wszystkie groby wojenne zostały oznakowane poprzez umieszczenie tabliczki informacyjnej. Tabliczki z informacją o pochowanych żołnierzach zostały umieszczone również na dawnych cmentarzach ewangelickich, na terenie których powinny znajdować się groby wojenne.

[Dowód: akta kontroli str. 5-7]

3. Obowiązek sprawozdawczy

Sprawozdanie merytoryczno-finansowe z realizacji zadania, zgodnie z Porozumieniem Nr PS-VII.5230.1.63.2022 z dnia 11 kwietnia 2022 r., następuje w dwóch terminach: do dnia 15 września 2022 r. (za okres od dnia rozpoczęcia zadania do 31 sierpnia 2022 r.) i do dnia 15 stycznia 2023 r. (za okres od 1 września 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.).

Jednostka kontrolowana dopełniła obowiązku i terminu rozliczenia powierzonego zadania za pierwszy okres 2022 r., składając sprawozdanie 15 września br. za pośrednictwem platformy ePUAP. Wniesione zastrzeżenia w zakresie przekazania załączników do sprawozdania w formie pliku .zip, podpisanych podpisem elektronicznym przez osobę uprawnioną, do dnia kontroli zostały usunięte, a rozliczenie zaakceptowane.

4. Decyzje zezwalające na prace remontowo-budowlane i konserwatorskie

Na podstawie rejestru zabytków nieruchomych dla województwa warmińsko-mazurskiego, zamieszczonego na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie, ustalono, że prawną ochroną konserwatorską objęte są następujące obiekty:

1. Faryny - cmentarz ewangelicki - mogiły ziemne,
2. Rozogi - cmentarz ewangelicki (obecnie rzymskokatolicki).

W trakcie kontroli inspektorzy stwierdzili, że w kartach ewidencyjnych z 2009 r. i 2020 r., w przypadku kwatery wojennej położonej w obrębie cmentarza ewangelickiego w Farynach oraz kwatery wojennej znajdującej się na obecnym cmentarzu rzymskokatolickim w Rozogach, w odpowiedniej pozycji, została odnotowana informacja o ochronie konserwatorskiej tych obiektów.

Z akt prowadzonych spraw wynika, że 2022 r. gmina nie realizowała prac remontowo-renowacyjnych na obiektach wymagających pozwolenia Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz zezwolenia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w trybie art. 5 ustawy o grobach i cmentarzach wojennych.

5. Postępowanie z dotacją

Plan dotacji gminy został zwiększony o określoną w Porozumieniu kwotę w wysokości 4 900 zł, decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK 75/2022 z 7 kwietnia 2022 r. Środki te, po przedstawieniu gminie propozycji przejęcia zadania wraz z kwotą dotacji, zostały wprowadzone do planu finansowego gminy Zarządzeniem Nr 13.04.2022 Wójta Gminy Rozogi z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie gminy na 2022 r. (zał. nr 1 i 2). Środki dotacji zostały zaksięgowane na rachunku bankowym jednostki 22 kwietnia 2022 r.

Zgodnie z § 3 ust. 1 Porozumienia, gmina zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków finansowych otrzymanych z dotacji na realizację zadania oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Na podstawie udostępnionych w trakcie kontroli dowodów księgowych można stwierdzić, że gmina prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową środków pochodzących z dotacji. Do dnia kontroli z przyznanych środków w wysokości 4 900,00 zł wydatkowano kwotę 3 400,00 zł w ramach par. 4300 – Zakup usług pozostałych (Wydatki: 710-71035-4300W-901000Y). Do końca roku pozostało do wykorzystania 1 500,00 zł.

Na podstawie przedłożonych dokumentów księgowych ustalono, że zostały one opisane stosownie do § 7 ust. 1 Porozumienia, tj. w opisie zawierały zapis o kwocie sfinansowania/dofinansowania ze środków z dotacji, na podstawie Porozumienia z Wojewodą, akceptację pod względem merytorycznym oraz pod względem formalnym i rachunkowym. Faktury zostały zatwierdzone do wypłaty oraz opłacone w terminie. Stwierdzono, że dotacja została wydatkowana w trakcie trwania Porozumienia oraz zgodnie z przeznaczeniem określonym w Porozumieniu.

Gmina Rozogi na realizację przejętego od Wojewody zadania nie zaplanowała środków własnych.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2; 8]

6. Opieka sprawowana przez gminę

Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami, w 2022 r. pracami określonymi w przedmiotowym Porozumieniu zawartym z Wojewodą objęto wszystkie zlokalizowane groby wojenne na terenie gminy Rozogi. Wykonawcą prac jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach sp. z o.o., działający na podstawie zlecenia Wójta Gminy Rozogi nr ROŚ.7045.1.2022 z dnia 20 kwietnia 2022 r.

Nadzór nad cmentarzami i grobami wojennymi sprawuje podinspektor do spraw ochrony środowiska, rolnictwa, leśnictwa oraz gospodarki nieruchomościami w Referacie Rozwoju, Gospodarki Przestrzennej, Ochrony Środowiska oraz Zamówień Publicznych w Urzędzie Gminy w Rozogach. Prace konserwacyjne i porządkowo-pielęgnacyjne wykonywane są corocznie w okresie wiosennym, letnim i jesiennym. Wykonanie prac potwierdzane jest komisyjnie protokołem odbioru robót.

W badanym okresie na grobach wojennych nie ujawniono przypadków wandalizmu, jak też zaśmiecania, niszczenia, zdarzeń losowych ani szkód spowodowanych przez zwierzęta. Nie odnotowano również skarg na stan utrzymania obiektów cmentarnictwa wojennego na terenie gminy.

Kontrolującym wyjaśniono, że właścicielem nieruchomości, na której znajduje się mogiła wojenna w Rozogach, jest Skarb Państwa w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Olsztynie, kwatera wojenna w Rozogach znajduje się w obrębie obecnego cmentarza rzymskokatolickiego (dawny ewangelicki), należącego do Parafii Rzymskokatolickiej pw. Świętej Marii Magdaleny w Rozogach.

Cmentarz ewangelicki w Księżym Lasku, na którym powinna znajdować się kwatera wojenna, należy do Parafii Rzymskokatolickiej w Lesinach. Natomiast cmentarz ewangelicki w Kwiatuśkach Wielkich z niewidoczną kwaterą wojenną, należy do zarządu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych.

Kontrolującym poinformowano, że dotychczas nigdy nie wystąpiły żadne utrudnienia ze strony właścicieli gruntów, na których zlokalizowane są obiekty. Pozostałe obiekty znajdują się na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Rozogi.

[Dowód: akta kontroli str. 5-7]

7. Oględziny grobów i cmentarzy wojennych

W dniu 27 października 2022 r., w obecności pracownika realizującego kontrolowane zadanie, przeprowadzono oględziny 4 zlokalizowanych i objętych bieżącą opieką obiektów cmentarnictwa wojennego. Z przeprowadzonych oględzin sporządzono protokół.

Przeprowadzona lustracja wykazała dobry stan utrzymania cmentarzy wojennych na terenie Gminy Rozogi. Zespół kontrolny pozytywnie ocenił oznakowanie grobów wojennych, poprzez umieszczenie przy każdym z nich tabliczki informacyjnej. Z uwagi na lokalizację, porę roku i warunki pogodowe teren cmentarzy pokrywały opadłe liście. Kontrolujący ocenili, że inskrypcje na nagrobkach na wszystkich kontrolowanych obiektach wymagają uczytelnienia.

Stwierdzone w trakcie oględzin uwagi i wnioski nie mają wpływu na ogólny odbiór lustrowanych cmentarzy, a stan techniczny nie zagraża bezpieczeństwu. Obiekty były utrzymane w sposób estetyczny, porządkowane i okresowo oczyszczane.

[Dowód: akta kontroli str. 9-15]

8. Zalecenia pokontrolne

Ostatnią kontrolę realizacji tego zadania przeprowadzono w jednostce 22 czerwca 2015 r. W wyniku kontroli działalność UG w Rozogach oceniono pozytywnie. W związku z tym, że nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych.

9. Obowiązki informacyjne

Kwota przyznana przedmiotowym Porozumieniem nie przekroczyła 50 000,00 zł, wobec tego kontrolowana jednostka nie była zobowiązana do wypełnienia obowiązku informacyjnego w zakresie strony internetowej, plakatu informacyjnego bądź tablicy informacyjnej, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowe lub dofinansowywane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 953 ze zm.).

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe oceny i wnioski, wnoszę o wykorzystanie uwag zespołu kontrolnego dotyczących zaplanowania i podjęcia działań, stosownie do posiadanych środków finansowych oraz po uzyskaniu zezwolenia organu konserwatorskiego i Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - zgodnie z wymogami określonymi w art. 5 ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, w zakresie uczytelnienia napisów na nagrobkach.

Proszę Pana Wójta o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Artur Chojecki